

MILEJCZYCE – Parafia świętego Stanisława Biskupa i Męczennika

W XV wieku wieś Milejczyce była zasiedlona przez bojarów książęcych. Pierwsza znana wzmianka historyczna, pochodząca z 1479 roku, dotyczy Sienki z Milejczyc, z powiatu brzeskiego.

W 1510 roku Milejczyce wchodziły w skład dóbr królewskich. Król Zygmunt I Stary (1506-1548)

w 1516 roku nadał tej wsi prawa magdeburskie, tworząc tutaj miasto królewskie, aby rozwijać trakt biegnący z Mielnika do Bielska. Kolejni królowie polscy byli też kolatorami miejscowego kościoła.

W 1524 r. plebanem w Milejczycach był ks. Maciej Korwin.

Dnia 30 października 1529 roku król Zygmunt I ufundował tutaj drewniany kościół pw. św. Zygmunta, św. Stanisława Biskupa i Męczennika i św. Mikołaja.

Oryginalny dokument fundacyjny jest obecnie przechowywany w Bibliotece Narodowej Litwy w Wilnie.

W 1556 roku świątynia ta została rozebrana przez mieszczan, a na jej miejscu wzniesiono nową. Funkcje plebanów pełnili: w 1560 – ks. Jan Kalekut, w 1568 roku – ks. Sebastian Jelitowski,

w 1573 roku – ks. Sebastian Jaktorowski. W czasie „potopu szwedzkiego”

w 1657 roku kościół został doszczętnie spalony przez Szwedów i Kozaków.

Kolejny kościół został wzniesiony po 1650 roku na ruinach spalonego w tymże roku, staraniem ks. Pawła Krasnodębskiego, ówczesnego proboszcza milejczyckiego (od 1639-1677).

Jego fundatorem był **Gothard Wilhelm Butler** (ok. 1600-1660), podkomorzy nadworny koronny i major straży przybocznej króla Jana Kazimierza.

Po trzecim rozbiore Polski (1795) parafia została przecięta granicą i w części przyłączona do parafii siemiatyckiej (Pokaniewo, Zabłocie).

Obecny, drewniany kościół był trzykrotnie remontowany w: 1782, 1829 i 1856 roku.

Po upadku Powstania Styczniowego w dniu 20 lutego 1866 roku został zamknięty, a budowle i grunty przekazano służbie cerkiewnej.

W tym samym roku – z rozkazu (nr 427) z dnia 11 kwietnia Konstantego von Kaufmana (1818-1882), generał-gubernatora grodzieńskiego i wileńskiego (1865-1866) – świątynię zamieniono na Cerkiew prawosławną pw. Świętego Ducha.

Podobny los spotkał kaplicę w Chlewiszczach, która 26 sierpnia została zamknięta i przerobiona na filię prawosławnej parafii pw. św. Aleksandra Newskiego w Połowcach – z rozkazu (nr 2659/1864) wydanego przez Michała hr. Murawjewa „Wieszatiela” (1796-1866), generał-gubernatora litewskiego (1863-1865).

Rewindykacja kościoła nastąpiła dopiero po zakończeniu I wojny światowej w dniu 17 maja 1917 roku.

Ponownej erekcji parafii dokonał w dniu 4 lipca 1921 roku, ks. abp Jerzy Matulewicz (1871-1927), biskup wileński (1918-1925).

Jej pierwszym administratorem (1921-1926) został ks. Stanisław Pietkiewicz (1889-1943).

